

ІНВЕСТИЦІЙНІ ГРОШІ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ОСНОВА ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

І.В. Матвієнко, асистент, Київський інститут банківської справи

Загальносвітові тенденції розвитку інвестиційних процесів свідчать про їх вирішальне значення в нарощуванні економічного потенціалу країн, які обрали інноваційну модель.

В основі інвестицій знаходяться інвестиційні гроші – як фінансові ресурси, що можуть бути виведеними з обслуговування поточного обігу товарів на певний час і спрямовані на здійснення інвестицій. Тобто не всі грошові кошти, як стверджують окремі автори, є інвестиційними, а лише окрема частина грошового капіталу. Інвестиційні гроші є довгостроковими та можуть бути використані для фінансування інвестиційних проєктів. З іншого боку, підприємства та інвестори можуть використовувати власні ресурси для реалізації інновацій. При цьому ці гроші повинні бути виведені з поточного обігу і водночас не бути заморожені ні в активах, ні на депозитних рахунках в банках, хоча українське законодавство і дозволяє достроково знімати кошти зі строкових депозитних рахунків у банках. Таким чином, інвестиційні гроші несуть в собі діалектичне протиріччя: як власні кошти інвесторів, вони повинні бути вільними від поточного обігу (тобто довгими), до них повинен бути оперативний доступ. Як залучені, в першу чергу, через банки, інвестиційні гроші повинні бути довгими, тобто розміщеними на тривалий термін з обмеженням дострокового зняття з боку власників, які в свою чергу, і в цьому також протиріччя, є або можуть бути безпосередніми інвесторами.

Наприклад, якщо підприємство тримає строковий депозит у банку, то з точки зору останнього – це інвестиційні гроші, а з точки зору першого – ні, вони стануть для нього такими, коли він розірве депозитну угоду і переведе їх на поточний рахунок. Але при цьому вони повинні бути вільними від обслуговування поточних операцій.

Незважаючи на поширеність терміну “інвестиційні гроші”, вони залишаються досить невизначеним поняттям в економічних дослідженнях. Про це свідчить таке визначення інвестиційних грошей як “будущая денежная прибыль, которая используется на инвестиционные цели в настоящем”, спеціальні правила їх випуску – “эмиссию таких денег производит государство по специальным правилам их выпуска и обращения”¹. Держава робить емісію всіх грошей, а не тільки інвестиційних, а їх джерелом є не тільки поточний прибуток, а й заощадження населення, власний та залучений капітал банків та інші джерела. Інші дослідники ототожнюють поняття “альтернативні гроші” з інвестиційними, схиляючись до думки про єдність значення термінів “інвестиційні гроші” та “цінні папери”, що підтверджують право власності її власника на будь-яке майно або капітал, інвестований за винагороду у вигляді відсотків або дивідендів. Тобто, за цим визначенням, в економіці, що

¹Сидихметова С.Р. Деньги как пространственно-временная категория // “Академия Тринитаризма”. – М.: Эл № 77-6567, публ. 10568, 28.07.2003.

функціонує без розвиненого ринку цінних паперів неможливо існування інвестиційних грошей.

В кількісному вимірі власними інвестиційними грошами інвесторів можна називати частину їх грошей на поточних рахунках в банках та готівку. Залучені інвестиційні гроші – це гроші, які знаходяться на депозитних рахунках та в довірчому управлінні в банках і можуть бути використані банками для інвестиційних кредитів.

$$G_i = M3 - MI, \quad (1)$$

де G_i – залучені інвестиційні гроші (банківський інвестиційний ресурс);

$M3$ – грошова маса;

MI – гроші поза банками та гроші на поточних банківських рахунках.

Можна припустити, що чим більша частка G_i в $M3$, тим більш вагомим джерелом інвестицій є залучені інвестиційні ресурси, коли ж домінують в економіці поточні кошти (MI), то переважним джерелом інвестицій є власні ресурси підприємств та інвесторів. Банкам, в свою чергу, підключитись до інвестиційного процесу в зв'язку з недостатністю довгих інвестиційних ресурсів в такому випадку складно.

Таким чином, інвестиції в цілому, а особливо банківські інвестиційно-інноваційні кредити, базуються на інвестиційних грошах, збільшення обсягу яких є обов'язковою передумовою розвитку економіки на основі інновацій.

Матвієнко І. Інвестиційні гроші як фундаментальна основа інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України [Текст] / І. Матвієнко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доп. VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (10-11 листопада 2005 р.) / І. Матвієнко. - Суми: УАБС, 2005. - С. 60-61.